

REMISSYTTRANDE

Datum
2022-05-12

Dnr
2022/2487

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning (Departementets diarienummer U2022/01678)

I promemorian anges flera skäl för att införa ett etableringsstopp, bl.a. att Sverige har utvecklats mot en sekulär stat (s. 32). Att Sverige som sekulär stat ska ha ett skolväsende där utbildningen är helt fri från konfessionella inslag framstår enligt Justitiekanslerns bedömning som det enda av de angivna skälen som kan motivera den inskränkning av fri- och rättigheter som förslaget innebär. De problem och brister som i övrigt lyfts fram som skäl för ett etableringsstopp (s. 33–37) borde kunna hanteras genom mindre ingripande åtgärder som exempelvis skärpningar av tillsynen samt av ägar- och ledningsprövningen.

Enligt promemorians förslag ska äldre bestämmelser i skollagen (2010:800) fortfarande gälla för befintliga fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning. Däremot ska det inte vara möjligt att utöka befintlig verksamhet med konfessionell inriktning, utöver vad som följer av det godkännande som gäller för verksamheten (s. 47–49). Medan det framstår som konsekvent att inte tillåta etableringen av nya skolenheter, finns det anledning att vara mer försiktig med att begränsa de befintliga tillståndshavarnas möjlighet att utveckla sin verksamhet genom att låta den omfatta fler årskurser eller program. Det finns en risk för att den typen av begränsningar kan bedömas som oproportionerliga vid en rättslig prövning.

Som Justitiekanslern ser det finns det också problem med att begränsa möjligheten att överlåta verksamheten till en ny huvudman. Om en sådan överlåtelse på grund av etableringsstoppet inte kommer att kunna ske med bibehållande av det konfessionella inslag som omfattas av det befintliga godkännandet (s. 48) skulle det innebära en betydande och svårmotiverad inskränkning av egendomsskyddet. Tillräckliga åtgärder borde i den situationen i stället kunna vidtas inom ramen för lämplighetsprövningen av den nya huvudmannen.

Ärendet har föredragits av Åsa Andersson. I ärendets beredning har även byråchefen Martin Mörk deltagit.

Mari Heidenborg